ПОГОДЖЕНО
Рішенням Правління
АТ «ЮНЕКС БАНК»
Протокол №183 від 13.10.2026
в.о. Голови Правління
_____ Ганна ЗОЛОТЬКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Наглядової ради
АТ «ЮНЕКС БАНК»
Протокол №108 від 13.10.2026
Голова Наглядової ради
_____ Євген БАРАНОВ

ЕКОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА АТ «ЮНЕКС БАНК»

(версія 1.0)

ОБЛІКОВА КАРТА ВНУТРІШНЬОГО НОРМАТИВНОГО АКТУ (ВНА)

Категорія процесу, який регулюється цим ВНА	Основний процес	
Напрямок діяльності, який регулюється цим ВНА	Кредитні операції	
Власник процесу	Департамент по роботі з бізнес клієнтами	
Учасники процесу	- Департамент по роботі з бізнес-клієнтами; - Департамент ризиків; - Департамент маркетингу; - Управління комплаєнс; - Юридичне управління	
Рівень доступу до ВНА		
Необхідність подання ВНА до регулюючих / контролюючих органів		Найменування органів

Перелік основних ВНА, які пов'язані з цим ВНА		
Перелік ВНА, що втрачають чинність із вступом в дію цього ВНА	-	

Історія ВНА			
Назва ВНА	Версія	Дата та № протоколу про затвердження ВНА/змін до ВНА	Дата набрання чинності ВНА/змін до ВНА
ЕКОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА АТ «ЮНЕКС БАНК» (версія 1.0)	1.0	Протокол №108 від 13.10.2026	13.10.2026
Відповідальний за документ	Начальник Управління стратегії та бізнес-розвитку Департаменту по роботі з бізнес-клієнтами Деревицька А.В.		

Лист погодження		
Директор Департаменту по роботі з бізнес-клієнтами		Тетяна КОЛЯСКО
Директор Департаменту ризиків		Вероніка КУШНІР
Начальник Юридичного управління		Ігор КУЦ
Директорка з маркетингу		Аліна КОМПАНЕЦЬ
Начальник Управління комплаєнс		Олександр ГУЛЕВАТИЙ
Директор Департаменту лізингу		Олександр АРТЬОМОВ

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 4
2. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІТИКИ 5
3. ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ 6
4. ЕКОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ФІНАНСУВАННЯ 7
5. КАТЕГОРИЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ 9
6. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ 10
7. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ 11
8. МОНІТОРИНГ ПРОЄКТІВ 13
9. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ ІНЦИДЕНТАМИ 14
10. МЕХАНІЗМ РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ 15
11. ЗВІТНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З НУР 17
12. НАВЧАННЯ 18
13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ 19
ДОДАТОК 1. ПЕРЕЛІК ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОЄКТІВ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ФІНАНСУВАННЮ В МЕЖАХ ПРОГРАМ НУР ТА СВІТОВОГО БАНКУ 21
ДОДАТОК 2. КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ 23

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Екологічна та соціальна політика АТ «ЮНЕКС БАНК» (далі — Політика) визначає основні принципи, підходи та зобов'язання АТ «ЮНЕКС БАНК» (далі — Банк) щодо управління екологічними та соціальними ризиками і впливами, пов'язаними з фінансуванням проєктів та діяльності кінцевих бенефіціарів у межах програм та проєктів Національної установи розвитку (далі — НУР), що реалізуються за підтримки Світового банку та/або інших міжнародних фінансових організацій (далі — МФО), якщо застосування відповідних екологічних та соціальних вимог передбачено умовами таких програм та проєктів.

1.2. Політика є складовою Системи екологічного та соціального управління АТ «ЮНЕКС БАНК» (далі — СЕСУ) та встановлює основні засади управління екологічними та соціальними ризиками і впливами під час участі Банку як банку-партнера НУР у відповідних програмах та проєктах.

Політика визначає принципи та зобов'язання Банку, а порядок їх практичної реалізації, включаючи процедури екологічного та соціального скринінгу, оцінки, категоризації, управління ризиками, моніторингу та звітності, визначається СЕСУ та іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

1.3. Метою Політики є:

1. забезпечення системного підходу до виявлення, оцінки, категоризації, управління та моніторингу екологічних і соціальних ризиків та впливів;
2. забезпечення відповідності фінансування застосовним екологічним та соціальним вимогам НУР, Світового банку та/або інших МФО;
3. недопущення фінансування видів діяльності та проєктів, які не відповідають застосовним екологічним та соціальним вимогам або включені до відповідного Переліку виключень;
4. запобігання, мінімізація та належне управління потенційними негативними екологічними та соціальними ризиками і впливами;
5. інтеграція екологічних та соціальних аспектів у процес розгляду, прийняття рішень щодо фінансування та подальшого моніторингу відповідних проєктів;
6. забезпечення виконання Банком зобов'язань банку-партнера НУР у межах відповідних програм та проєктів.

1.4. Під час реалізації Політики Банк керується:

1. законодавством України;
2. нормативно-правовими актами Національного банку України;
3. вимогами та рекомендаціями Національного банку України у сфері сталого розвитку та управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками;
4. Екологічною та соціальною політикою НУР;
5. Системою екологічного та соціального управління НУР;
6. застосовними умовами договорів та програм, укладених/реалізованих за участю Банку та НУР;
7. застосовними вимогами Світового банку та/або інших МФО відповідно до умов конкретної програми або проєкту.

1.5. Під час фінансування в межах відповідних програм та проєктів Банк ураховує застосовні міжнародні стандарти та підходи, зокрема:

- Environmental and Social Framework (ESF) Світового банку;
- Environmental and Social Standards (ESS) Світового банку, включаючи ESS9 «Фінансові посередники»;
- IFC Performance Standards on Environmental and Social Sustainability;
- World Bank Group Environmental, Health and Safety Guidelines (EHS Guidelines);
- міжнародні трудові стандарти International Labour Organization (ILO);
- інші міжнародні стандарти та вимоги, якщо їх застосування передбачено умовами відповідної програми або проєкту.

1.6. Політика застосовується у взаємозв'язку зі Стратегією сталого розвитку АТ «ЮНЕКС БАНК», Політикою сталого розвитку АТ «ЮНЕКС БАНК», Політикою управління ризиками АТ «ЮНЕКС БАНК», Положенням про систему корпоративного управління АТ «ЮНЕКС БАНК», Положенням про кредитування бізнес-клієнтів АТ «ЮНЕКС БАНК», СЕСУ та іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

1.7. У разі встановлення умовами конкретної програми або проєкту НУР, Світового банку та/або іншої МФО спеціальних чи більш суворих екологічних та соціальних вимог порівняно з положеннями цієї Політики Банк застосовує такі вимоги до операцій, що здійснюються в межах відповідної програми або проєкту.

1.8. Спеціальні вимоги НУР, Світового банку та/або інших МФО, передбачені цією Політикою, **не поширюються автоматично на всі операції та весь кредитний портфель Банку**. Вони застосовуються до операцій, визначених пунктом 1.1 цієї Політики, якщо інше не встановлено законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України або іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

2. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІТИКИ

2.1. Вимоги цієї Політики застосовуються до проєктів, операцій та діяльності кінцевих бенефіціарів, що фінансуються АТ «ЮНЕКС БАНК» у межах програм та проєктів НУР, які реалізуються за підтримки Світового банку та/або інших МФО та передбачають застосування екологічних і соціальних вимог.

2.2. Усі проєкти та операції, що підпадають під сферу застосування цієї Політики, до прийняття рішення про фінансування підлягають екологічному та соціальному скринінгу відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми або проєкту.

2.3. Екологічна та соціальна оцінка здійснюється з урахуванням характеру, масштабу, місця реалізації та виду діяльності кінцевого бенефіціара, потенційних екологічних і соціальних ризиків та впливів, а також вимог відповідної програми або проєкту.

2.4. У межах застосування цієї Політики Банк забезпечує:

1. перевірку проєкту та/або діяльності кінцевого бенефіціара на відповідність застосовному Переліку виключень;
2. проведення екологічного та соціального скринінгу;
3. визначення рівня екологічного та соціального ризику;
4. проведення додаткової оцінки у випадках, передбачених СЕСУ та/або вимогами відповідної програми;
5. визначення необхідних заходів щодо запобігання, мінімізації та управління виявленими ризиками і впливами;
6. урахування результатів E&S-оцінки під час прийняття рішення щодо фінансування;
7. встановлення, за необхідності, відповідних E&S-умов та зобов'язань кінцевого бенефіціара;
8. подальший моніторинг E&S-ризиків відповідно до їх рівня та вимог відповідної програми.

2.5. Обсяг та глибина E&S-оцінки визначаються пропорційно рівню потенційного екологічного та соціального ризику. Для проєктів із вищим рівнем ризику застосовуються поглиблена оцінка, додаткові заходи з управління ризиками та посилений моніторинг відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

2.6. Якщо за результатами первинної перевірки встановлено, що проєкт або діяльність кінцевого бенефіціара належить до видів діяльності, заборонених застосовним Переліком виключень, така операція не може бути профінансована в межах відповідної програми або проєкту.

2.7. Якщо проєкт або діяльність кінцевого бенефіціара не належить до Переліку виключень, але має екологічні та/або соціальні ризики, можливість фінансування визначається з урахуванням рівня

таких ризиків, результатів E&S-оцінки, можливості їх належного управління та вимог відповідної програми.

2.8. У разі встановлення для конкретної програми або проєкту НУР/Світового банку додаткових критеріїв прийнятності, обмежень, переліків виключень або спеціальних E&S-вимог Банк застосовує їх до операцій у межах відповідної програми або проєкту.

2.9. Вимоги цієї Політики застосовуються протягом життєвого циклу відповідної операції — від первинного розгляду проєкту та прийняття рішення щодо фінансування до завершення зобов'язань Банку щодо E&S-моніторингу відповідно до умов відповідної програми.

2.10. Детальні критерії застосування E&S-оцінки, порядок проведення скринінгу, категоризації, поглибленої оцінки, визначення заходів з управління ризиками, моніторингу та звітності встановлюються СЕСУ Банку та іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

3. ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

3.1. Під час фінансування проєктів та діяльності кінцевих бенефіціарів, на які поширюється ця Політика, Банк керується такими принципами екологічного та соціального управління:

1) дотримання застосовних вимог.

Банк забезпечує врахування вимог законодавства України, умов відповідної програми або проєкту НУР, а також застосовних екологічних і соціальних вимог Світового банку та/або інших МФО.

2) недопущення фінансування неприйнятної діяльності.

Банк не здійснює в межах відповідної програми фінансування видів діяльності та проєктів, що належать до застосовного Переліку виключень.

3) ризик-орієнтований та пропорційний підхід.

Обсяг і глибина E&S-оцінки, вимоги до кінцевого бенефіціара та інтенсивність подальшого моніторингу визначаються з урахуванням характеру, масштабу та рівня екологічного і соціального ризику відповідного проєкту.

4) запобігання та мінімізація негативних впливів.

Пріоритет надається запобіганню негативним екологічним та соціальним впливам. Якщо їх неможливо повністю уникнути, Банк у межах своїх повноважень вимагає від кінцевого бенефіціара вжиття належних заходів щодо їх мінімізації, пом'якшення та управління ними.

5) охорона довкілля та раціональне використання ресурсів.

Під час E&S-оцінки враховуються релевантні ризики та впливи, пов'язані, зокрема, із забрудненням довкілля, утворенням та поводженням з відходами, використанням водних, енергетичних та інших природних ресурсів, біорізноманіттям та іншими суттєвими екологічними аспектами.

6) захист прав людини, трудових прав та безпеки праці.

Банк враховує ризики, пов'язані з умовами праці, охороною здоров'я та безпекою працівників, дискримінацією, примусовою та дитячою працею та іншими порушеннями основоположних трудових і соціальних прав.

7) захист населення, місцевих громад та вразливих груп.

Під час оцінки проєктів ураховуються потенційні негативні впливи на здоров'я, безпеку та добробут населення, місцевих громад і вразливих груп, якщо такі впливи є релевантними для відповідного проєкту.

8) недискримінація та гендерна рівність.

Банк підтримує недискримінаційний та інклюзивний підхід і враховує відповідні гендерні та соціальні ризики, у тому числі ризики гендерно зумовленого насильства, сексуальної експлуатації, насильства та сексуальних домагань (GBV/SEA/SH), якщо вони є релевантними для відповідного проєкту.

9) відповідальність кінцевого бенефіціара.
Кінцевий бенефіціар несе відповідальність за дотримання застосовних екологічних та соціальних вимог, надання Банку достовірної та достатньої інформації, виконання погоджених E&S-заходів та своєчасне повідомлення про суттєві E&S-інциденти відповідно до умов фінансування.

10) моніторинг та належне реагування.
Банк здійснює моніторинг виконання встановлених E&S-вимог та вживає заходів у межах своїх повноважень у разі виявлення суттєвих невідповідностей, зміни рівня ризику або виникнення E&S-інцидентів.

11) прозорість та взаємодія із заінтересованими сторонами.
Банк підтримує належну взаємодію із заінтересованими сторонами та забезпечує доступність механізмів подання і розгляду звернень та скарг з екологічних і соціальних питань відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

3.2. Застосування зазначених принципів здійснюється з урахуванням характеру та рівня E&S-ризику конкретного проєкту. Встановлення однакового обсягу вимог для всіх проєктів незалежно від рівня їх ризику не вимагається, якщо інше не передбачено умовами відповідної програми або проєкту.

3.3. Детальні процедури реалізації принципів, визначених цим розділом, установлюються СЕСУ Банку та іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ФІНАНСУВАННЯ

4.1. Банк інтегрує екологічні та соціальні вимоги у процес розгляду, прийняття рішення щодо фінансування та подальшого моніторингу проєктів і діяльності кінцевих бенефіціарів, на які поширюється ця Політика.

4.2. До прийняття рішення щодо фінансування Банк проводить екологічну та соціальну оцінку відповідно до СЕСУ Банку, вимог НУР та умов відповідної програми або проєкту.

4.3. Екологічна та соціальна оцінка передбачає послідовне здійснення таких основних етапів:

1. перевірка проєкту та/або діяльності кінцевого бенефіціара на відповідність застосовному Переліку виключень;
2. проведення екологічного та соціального скринінгу;
3. визначення рівня екологічного та соціального ризику;
4. визначення необхідності проведення додаткової або поглибленої екологічної та соціальної оцінки;
5. визначення заходів, необхідних для запобігання, мінімізації, пом'якшення та управління виявленими E&S-ризиками і впливами;
6. формування, за необхідності, План екологічних та соціальних дій (ПЕСД/ESAP) (Environmental and Social Action Plan — **ESAP**);
7. урахування результатів E&S-оцінки під час прийняття рішення щодо фінансування;
8. включення, за необхідності, відповідних E&S-вимог і зобов'язань до договорів з кінцевим бенефіціаром;
9. подальший моніторинг виконання встановлених E&S-вимог протягом строку фінансування.

4.4. Перевірка за Переліком виключень.
До проведення подальшої E&S-оцінки Банк перевіряє проєкт та/або діяльність кінцевого бенефіціара на відповідність **Переліку видів діяльності та проєктів, що не підлягають фінансуванню в межах відповідних програм НУР та Світового банку**, наведеному в **Додатку 1 до цієї Політики**, а також іншим обмеженням, установленим умовами конкретної програми.

Якщо проєкт або діяльність належить до застосовного Переліку виключень, фінансування в межах відповідної програми не здійснюється.

4.5. Екологічний та соціальний скринінг.

Проєкти та операції, що підпадають під сферу застосування цієї Політики, проходять E&S-скринінг з метою первинного виявлення потенційних екологічних і соціальних ризиків та впливів і визначення необхідного обсягу подальшої оцінки.

Скринінг проводиться відповідно до Положення про організацію Системи екологічного та соціального управління АТ «ЮНЕКС БАНК» із використанням передбачених ним інструментів оцінки та документування екологічних і соціальних ризиків.

4.6. Категоризація E&S-ризику.

За результатами скринінгу та аналізу отриманої інформації Банк визначає рівень екологічного та соціального ризику проєкту відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

Рівень ризику визначає обсяг подальшої оцінки, необхідність додаткових заходів з управління ризиками, умови фінансування та інтенсивність подальшого моніторингу.

Критерії визначення рівня E&S-ризику наведені в **Додатку 2 до цієї Політики**.

4.7. Поглиблена оцінка.

Якщо характер, масштаб або рівень ризику проєкту потребує додаткового аналізу, Банк забезпечує проведення поглибленої екологічної та соціальної комплексної перевірки (Environmental and Social Due Diligence — **ESDD**) в обсязі, пропорційному виявленим ризикам та відповідно до СЕСУ Банку і вимог відповідної програми.

За необхідності Банк може вимагати від кінцевого бенефіціара додаткові документи, дозволи, висновки, плани, підтвердження або іншу інформацію, необхідну для належної оцінки E&S-ризиків.

4.8. План екологічних та соціальних заходів.

Якщо виявлені E&S-ризики або невідповідності можуть бути належним чином усунені, мінімізовані або контрольовані шляхом виконання визначених заходів, Банк може погодити з кінцевим бенефіціаром ESAP.

ESAP визначає необхідні заходи, строки їх виконання, відповідальних осіб та документи/інформацію, що підтверджують виконання.

Форма ESAP наведена в **Додатку 4 до цієї Політики**.

4.9. Урахування результатів E&S-оцінки під час прийняття рішення.

Результати E&S-оцінки є складовою матеріалів щодо операції та враховуються уповноваженим органом Банку під час прийняття рішення щодо фінансування відповідно до внутрішніх нормативних документів Банку.

Наявність E&S-ризику сама по собі не є безумовною підставою для відмови у фінансуванні, крім випадків, коли:

- проєкт або діяльність належить до застосовного Переліку виключень;
- рівень ризику є неприйнятним відповідно до вимог відповідної програми;
- виявленими ризиками неможливо належним чином управляти;
- кінцевий бенефіціар відмовляється виконувати необхідні E&S-вимоги;
- фінансування не допускається відповідно до вимог НУР, Світового банку або умов відповідної програми.

4.10. Договірні E&S-зобов'язання.

У випадках, визначених результатами E&S-оцінки, СЕСУ Банку або умовами відповідної програми, відповідні E&S-вимоги включаються до договорів з кінцевим бенефіціаром.

Такі вимоги можуть передбачати, зокрема:

- дотримання застосовних E&S-вимог;
- виконання ESAP;
- надання Банку необхідної інформації та звітності;
- забезпечення можливості проведення E&S-моніторингу;
- повідомлення Банку про суттєві E&S-інциденти;
- усунення виявлених порушень або невідповідностей;
- інші заходи, передбачені СЕСУ та умовами відповідної програми.

4.11. Невиконання кінцевим бенефіціаром встановлених E&S-зобов'язань є підставою для застосування Банком заходів реагування відповідно до характеру та суттєвості порушення, умов договору, СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

4.12. Детальний порядок проведення перевірки за Переліком виключень, E&S-скринінгу, категоризації, ESDD, формування ESAP, погодження результатів оцінки та документування E&S-висновку визначається **СЕСУ АТ «ЮНЕКС БАНК»**.

5. КАТЕГОРИЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ

5.1. За результатами екологічного та соціального скринінгу Банк визначає рівень екологічного та соціального ризику проєкту з урахуванням характеру, масштабу, місця реалізації діяльності, потенційних негативних екологічних і соціальних впливів, можливості їх запобігання, мінімізації та управління ними, а також вимог відповідної програми НУР та Світового банку.

5.2. Для проєктів, на які поширюється ця Політика, застосовуються такі рівні екологічного та соціального ризику:

1. **низький** — проєкти, що мають мінімальні або незначні потенційні негативні екологічні та соціальні ризики і впливи, які, як правило, є передбачуваними та легко керованими;
2. **помірний** — проєкти з потенційними негативними екологічними та соціальними ризиками і впливами, які є обмеженими за масштабом, переважно локальними, передбачуваними та можуть бути належним чином мінімізовані або контрольовані із застосуванням стандартних заходів;
3. **суттєвий** — проєкти, що можуть мати значні екологічні та/або соціальні ризики і впливи, управління якими потребує додаткової оцінки, спеціальних заходів, посиленого контролю та моніторингу;
4. **високий** — проєкти, що можуть мати значні, комплексні, масштабні, довгострокові, незворотні або інші суттєві негативні екологічні та/або соціальні ризики і впливи та потребують поглибленої оцінки і спеціального порядку розгляду відповідно до вимог НУР, Світового банку та відповідної програми.

5.3. Визначений рівень E&S-ризику є підставою для встановлення:

- обсягу та глибини подальшої E&S-оцінки;
- необхідності отримання додаткової інформації та документів;
- необхідності проведення ESDD;
- необхідності розроблення та виконання ESAP;
- E&S-умов та зобов'язань, що включаються до договорів;
- рівня погодження відповідно до СЕСУ та вимог відповідної програми;
- обсягу та періодичності подальшого E&S-моніторингу.

5.4. Для проєктів із низьким та помірним рівнем E&S-ризику застосовуються стандартні процедури оцінки та управління ризиками відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

5.5. Проєкти із суттєвим рівнем E&S-ризику підлягають поглибленій ESDD, визначенню необхідних заходів з управління ризиками, формуванню ПЕСД/ESAP, якщо це необхідно за результатами оцінки, установленню відповідних E&S-умов та посиленому моніторингу. Перегляд та/або погодження НУР здійснюється відповідно до вимог відповідної програми.

5.6. Проєкти з високим рівнем E&S-ризику розглядаються Банком виключно відповідно до спеціальних вимог та процедур, установлених НУР, Світовим банком та умовами відповідної програми.

Якщо відповідно до умов програми фінансування проєктів з високим E&S-ризиком не допускається або потребує попереднього погодження НУР та/або Світового банку, Банк забезпечує дотримання такого обмеження або порядку погодження.

5.7. Рівень E&S-ризику може бути переглянутий протягом строку фінансування у разі суттєвої зміни характеру, масштабу або умов реалізації проєкту, виникнення суттєвого E&S-інциденту, виявлення нових ризиків чи іншої інформації, що може вплинути на результати попередньої оцінки.

5.8. У разі підвищення рівня E&S-ризику Банк визначає необхідність проведення додаткової оцінки, встановлення додаткових заходів з управління ризиками, перегляду ESAP та/або E&S-умов фінансування та посилення моніторингу відповідно до СЕСУ Банку й умов відповідної програми.

5.9. Критерії визначення рівня екологічного та соціального ризику встановлені **Додатком 2 до цієї Політики**. Детальний порядок проведення категоризації, її документування, погодження та перегляду визначається СЕСУ Банку.

6. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ

6.1. Банк здійснює управління екологічними та соціальними ризиками проєктів, на які поширюється ця Політика, протягом життєвого циклу відповідної операції та пропорційно визначеному рівню E&S-ризику.

6.2. Управління E&S-ризиками є складовою загальної системи управління ризиками Банку та здійснюється відповідно до цієї Політики, СЕСУ Банку, Політики управління ризиками АТ «ЮНЕКС БАНК», інших внутрішніх нормативних документів Банку та застосовних вимог відповідної програми НУР/Світового банку.

6.3. Основними інструментами управління E&S-ризиками є:

1. відмова від фінансування діяльності, що належить до застосовного Переліку виключень або не відповідає умовам відповідної програми;
2. отримання додаткової інформації та документів від кінцевого бенефіціара;
3. проведення додаткової або поглибленої E&S-оцінки (ESDD);
4. визначення заходів із запобігання, мінімізації, пом'якшення та контролю E&S-ризиків і впливів;
5. розроблення та виконання, за необхідності, ESAP;
6. установлення E&S-умов та зобов'язань у договорах;
7. моніторинг виконання встановлених E&S-вимог;
8. застосування коригувальних заходів у разі виявлення порушень, невідповідностей, нових ризиків або E&S-інцидентів;
9. ескалація суттєвих питань відповідно до СЕСУ Банку та вимог відповідної програми.

6.4. За результатами E&S-оцінки Банк визначає прийнятність виявлених ризиків та достатність заходів щодо управління ними для цілей фінансування в межах відповідної програми.

Якщо виявленими ризиками неможливо належним чином управляти або їх рівень є неприйнятним відповідно до вимог НУР, Світового банку чи умов відповідної програми, Банк не здійснює фінансування такої операції в межах відповідної програми.

6.5. Якщо виявлені E&S-ризики можуть бути належним чином усунені, мінімізовані або контрольовані, Банк визначає необхідні заходи та, за потреби, включає їх до ESAP та/або встановлює відповідні E&S-зобов'язання кінцевого бенефіціара.

Заходи мають бути пропорційними характеру та рівню ризику, мати визначені строки виконання та, де це застосовно, підтверджуватися відповідними документами або іншою інформацією.

6.6. Банк забезпечує включення до договорів із кінцевим бенефіціаром E&S-умов у випадках, коли це передбачено результатами оцінки, СЕСУ Банку або умовами відповідної програми.

Конкретний склад договірних умов визначається з урахуванням рівня E&S-ризику, характеру операції та вимог відповідної програми.

6.7. У разі невиконання або неналежного виконання кінцевим бенефіціаром установлених E&S-зобов'язань Банк визначає коригувальні заходи та строки усунення порушень.

Залежно від характеру і суттєвості порушення та відповідно до умов договору такі заходи можуть передбачати:

- вимогу щодо усунення порушення або виконання додаткових заходів;
- актуалізацію ESAP;
- посилення моніторингу;
- перегляд рівня E&S-ризику;
- обмеження або призупинення подальшого фінансування;
- застосування інших передбачених договором заходів реагування.

6.8. У разі виникнення суттєвого E&S-інциденту, виявлення нових суттєвих ризиків або істотної зміни умов реалізації проєкту Банк здійснює повторну оцінку впливу таких обставин на рівень E&S-ризику та визначає необхідність додаткових заходів.

Порядок повідомлення, оцінки, ескалації та реагування на E&S-інциденти визначається СЕСУ Банку, цією Політикою та вимогами відповідної програми.

6.9. Інформація про виявлені E&S-ризики, установлені заходи, виконання ESAP, результати моніторингу та суттєві E&S-інциденти документується та зберігається відповідно до внутрішніх нормативних документів Банку та вимог відповідної програми.

6.10. Банк забезпечує надання НУР інформації щодо управління E&S-ризиками в обсязі, форматі та строки, передбачені умовами відповідної програми, договором та/або вимогами НУР.

6.11. Детальний порядок управління E&S-ризиками, проведення ESDD, формування і контролю виконання ESAP, застосування коригувальних заходів та ескалації визначається СЕСУ Банку.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ

7.1. Організація управління екологічними та соціальними питаннями в межах цієї Політики є складовою системи корпоративного управління, внутрішнього контролю та управління ризиками Банку та ґрунтується на моделі трьох ліній захисту.

Розподіл функцій і відповідальності здійснюється відповідно до організаційної структури Банку, внутрішніх нормативних документів та умов відповідних програм НУР/Світового банку.

7.2. Наглядова рада Банку в межах повноважень, визначених законодавством України та внутрішніми нормативними документами Банку:

1. затверджує цю Політику та зміни до неї;
2. здійснює нагляд за інтеграцією питань сталого розвитку та пов'язаних E&S-ризиків у систему корпоративного управління та внутрішнього контролю Банку;
3. здійснює нагляд за функціонуванням системи управління ризиками в межах установлених повноважень;
4. розглядає інформацію щодо суттєвих E&S-питань у складі відповідної управлінської звітності, якщо це передбачено внутрішніми нормативними документами Банку.

7.3. Правління Банку:

1. забезпечує реалізацію цієї Політики та належне функціонування СЕСУ Банку;
2. забезпечує інтеграцію E&S-вимог у відповідні бізнес-процеси та внутрішні нормативні документи Банку;
3. забезпечує належний розподіл функцій та взаємодію структурних підрозділів, залучених до E&S-процесу;
4. забезпечує наявність необхідних організаційних, інформаційних та кадрових ресурсів для виконання Банком вимог відповідних програм;
5. розглядає суттєві E&S-питання в межах своїх повноважень.

7.4. Перша лінія захисту — структурні підрозділи Банку, які ініціюють, супроводжують та/або здійснюють операції з кінцевими бенефіціарами, на які поширюється ця Політика.

У межах E&S-процесу перша лінія забезпечує:

1. первинну ідентифікацію операцій, на які поширюються вимоги цієї Політики;

2. отримання від кінцевого бенефіціара інформації та документів, необхідних для проведення E&S-оцінки;
3. проведення дій, віднесених СЕСУ до компетенції першої лінії;
4. взаємодію з кінцевим бенефіціаром щодо виконання встановлених E&S-вимог;
5. контроль отримання інформації та документів, передбачених умовами фінансування;
6. своєчасне передавання інформації про виявлені порушення, зміни та E&S-інциденти відповідним підрозділам Банку.

7.5. Друга лінія захисту в межах E&S-процесу представлена Департаментом ризиків та іншими підрозділами другої лінії захисту відповідно до їх функціональних повноважень.

Департамент ризиків у межах своєї компетенції:

1. забезпечує незалежну оцінку E&S-ризиків у випадках та порядку, визначених СЕСУ;
2. бере участь у визначенні та/або погодженні рівня E&S-ризику відповідно до СЕСУ;
3. оцінює достатність заходів щодо управління суттєвими E&S-ризиками;
4. бере участь у перегляді рівня E&S-ризику в разі виникнення нових суттєвих обставин або E&S-інцидентів;
5. здійснює інші функції з управління E&S-ризиками відповідно до Політики управління ризиками та СЕСУ Банку.

Інші підрозділи другої лінії захисту беруть участь у E&S-процесі в межах компетенції, визначеної внутрішніми нормативними документами Банку.

Це формулювання краще, ніж покладати весь E&S-процес на Департамент ризиків: чинна модель Банку передбачає окремі функції ризиків, комплаєнсу та фінансового моніторингу.

7.6. Координатор з питань сталого розвитку забезпечує організаційну та методологічну координацію реалізації цієї Політики та взаємодії структурних підрозділів Банку з питань сталого розвитку та E&S у межах визначених Банком повноважень.

Координатор з питань сталого розвитку, зокрема:

1. координує впровадження та актуалізацію Політики і СЕСУ;
2. забезпечує координацію взаємодії структурних підрозділів Банку з питань E&S;
3. координує взаємодію з НУР з питань функціонування СЕСУ та виконання відповідних програм;
4. бере участь у підготовці E&S-звітності та інформації для НУР у межах установлених повноважень;
5. координує організацію навчання працівників Банку з питань E&S;
6. ініціює перегляд відповідних внутрішніх нормативних документів у разі зміни вимог НУР, Світового банку або умов відповідних програм.

При цьому координатор з питань сталого розвитку **не підміняє функції першої або другої лінії захисту та не здійснює незалежну функцію управління ризиками**, якщо такі повноваження прямо не визначені внутрішніми нормативними документами Банку.

7.7. Служба внутрішнього аудиту як третя лінія захисту здійснює незалежну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю та управління ризиками, включаючи функціонування СЕСУ, у межах повноважень та відповідно до ризик-орієнтованого плану аудиту Банку.

7.8. Інші структурні підрозділи Банку, зокрема юридична, комплаєнс, операційна та інші функції, залучаються до E&S-процесу в межах своїх повноважень у випадках, визначених СЕСУ, внутрішніми нормативними документами Банку та умовами відповідної програми.

7.9. Рішення щодо фінансування операцій, на які поширюється ця Політика, приймаються відповідними уповноваженими органами Банку згідно з установленим у Банку розподілом повноважень.

Результати E&S-оцінки, встановлений рівень E&S-ризику, необхідні заходи та E&S-умови враховуються під час прийняття такого рішення у випадках, передбачених СЕСУ та умовами відповідної програми.

7.10. Детальний розподіл функцій між структурними підрозділами Банку на окремих етапах E&S-процесу, порядок взаємодії, погодження, ескалації та документування визначаються СЕСУ та іншими внутрішніми нормативними документами Банку.

8. МОНІТОРИНГ ПРОЄКТІВ

8.1. Банк здійснює моніторинг екологічних та соціальних ризиків проєктів, на які поширюється ця Політика, протягом строку, визначеного умовами відповідної операції та програми НУР/Світового банку.

Моніторинг здійснюється на ризик-орієнтованій основі з урахуванням визначеного рівня E&S-ризику, характеру проєкту, встановлених E&S-зобов'язань та вимог відповідної програми.

8.2. Метою E&S-моніторингу є:

1. контроль дотримання кінцевим бенефіціаром установлених E&S-вимог;
2. контроль виконання ESAP, якщо його розроблення передбачено;
3. своєчасне виявлення нових або змінених E&S-ризиків і впливів;
4. виявлення порушень та невідповідностей;
5. контроль виконання коригувальних заходів;
6. виявлення обставин, що можуть потребувати перегляду рівня E&S-ризику;
7. отримання інформації, необхідної для звітності Банку перед НУР відповідно до умов програми.

8.3. Обсяг, спосіб та періодичність моніторингу визначаються пропорційно рівню E&S-ризику та відповідно до СЕСУ Банку й умов конкретної програми.

Проєкти з вищим рівнем E&S-ризику підлягають посиленому моніторингу.

8.4. E&S-моніторинг може включати, залежно від характеру та рівня ризику проєкту:

- отримання та аналіз інформації і документів від кінцевого бенефіціара;
- контроль виконання ESAP та встановлених E&S-зобов'язань;
- перевірку чинності необхідних дозволів та інших документів у випадках, коли вони є релевантними для E&S-ризиків проєкту;
- аналіз інформації щодо E&S-інцидентів, порушень, скарг та інших суттєвих подій;
- проведення зустрічей та комунікацій з кінцевим бенефіціаром;
- проведення виїзного моніторингу у випадках, передбачених СЕСУ або вимогами відповідної програми;
- інші заходи, необхідні для контролю E&S-ризиків відповідного проєкту.

8.5. Кінцевий бенефіціар зобов'язаний надавати Банку інформацію та документи, необхідні для здійснення E&S-моніторингу, у порядку та строки, установлені відповідними договорами.

Кінцевий бенефіціар також повідомляє Банк про суттєві зміни у проєкті та E&S-інциденти відповідно до встановлених договірних вимог.

8.6. Під час моніторингу виконання ESAP Банк контролює дотримання визначених заходів та строків їх виконання.

У разі невиконання або несвоєчасного виконання заходів Банк визначає необхідність установлення коригувальних заходів, перегляду строків у випадках, коли це допустимо, посилення моніторингу та/або застосування інших заходів реагування відповідно до договору та вимог відповідної програми.

8.7. У разі виявлення під час моніторингу:

- нових суттєвих E&S-ризиків;
- істотної зміни характеру або масштабу проєкту;
- суттєвого погіршення E&S-показників;
- невиконання встановлених E&S-зобов'язань;
- суттєвого E&S-інциденту,

Банк здійснює оцінку впливу таких обставин на визначений рівень E&S-ризику та, за необхідності, проводить його перегляд.

8.8. За результатами перегляду рівня E&S-ризику Банк може визначити необхідність:

1. отримання додаткової інформації;
2. проведення додаткової E&S-оцінки або ESDD;
3. розроблення або актуалізації ESAP;
4. установлення додаткових E&S-зобов'язань;
5. посилення моніторингу;
6. застосування передбачених договором заходів реагування;
7. повідомлення та/або погодження подальших дій з НУР у випадках, передбачених умовами відповідної програми.

8.9. Результати E&S-моніторингу документуються у спосіб, визначений СЕСУ Банку, та є складовою інформації щодо відповідної операції.

Інформація про суттєві результати моніторингу враховується під час подальшого супроводження операції та підготовки звітності перед НУР.

8.10. Розподіл відповідальності між структурними підрозділами Банку, періодичність, форми, обсяг документування та порядок проведення E&S-моніторингу визначаються СЕСУ Банку з урахуванням рівня ризику та вимог відповідної програми.

9. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ ІНЦИДЕНТАМИ

9.1. Банк забезпечує виявлення, реєстрацію, оцінку, внутрішню ескалацію, моніторинг та, у передбачених випадках, повідомлення НУР про екологічні та соціальні інциденти (далі — E&S-інциденти), пов'язані з проєктами, на які поширюється ця Політика.

9.2. E&S-інцидентом для цілей цієї Політики є подія, аварія, порушення або інша обставина, пов'язана з реалізацією проєкту, яка спричинила або може спричинити суттєвий негативний вплив на довкілля, працівників, населення, місцеві громади або інших осіб.

До E&S-інцидентів залежно від характеру проєкту можуть належати, зокрема:

- аварії, пожежі, вибухи, значні витоки або забруднення;
- смертельні випадки, тяжкі травми або інші серйозні події у сфері охорони праці;
- суттєві порушення екологічного законодавства або встановлених E&S-вимог;
- випадки примусової або дитячої праці;
- суттєві негативні впливи на населення чи місцеві громади;
- суттєві випадки дискримінації, насильства або порушення прав людини;
- випадки гендерно зумовленого насильства, сексуальної експлуатації, насильства або сексуальних домагань (GBV/SEA/SH), якщо вони пов'язані з відповідним проєктом;
- інші події, які відповідно до вимог НУР, Світового банку або умов конкретної програми підлягають повідомленню.

9.3. Кінцевий бенефіціар зобов'язаний повідомляти Банк про E&S-інциденти, пов'язані з проєктом, у порядку та строки, установлені договором, СЕСУ Банку та умовами відповідної програми.

Відповідні обов'язки кінцевого бенефіціара включаються до договору у випадках, передбачених СЕСУ та/або вимогами відповідної програми.

9.4. Після отримання інформації про E&S-інцидент Банк забезпечує:

1. реєстрацію отриманої інформації;
2. первинну оцінку характеру та суттєвості інциденту;
3. внутрішнє інформування та ескалацію відповідно до СЕСУ;
4. отримання, за необхідності, додаткової інформації від кінцевого бенефіціара;

5. визначення впливу інциденту на рівень E&S-ризику проєкту;
6. визначення необхідних коригувальних та/або запобіжних заходів;
7. повідомлення НУР у випадках, порядку та строки, передбачені відповідною програмою;
8. контроль виконання визначених заходів до належного врегулювання інциденту.

9.5. У разі E&S-інциденту Банк може вимагати від кінцевого бенефіціара інформацію щодо:

- обставин та причин інциденту;
- фактичних та потенційних наслідків;
- невідкладних заходів реагування;
- заходів щодо усунення наслідків;
- коригувальних та запобіжних заходів;
- строків їх виконання;
- документального підтвердження виконаних заходів.

9.6. Виникнення суттєвого E&S-інциденту є підставою для оцінки необхідності перегляду рівня E&S-ризику проєкту та, за потреби:

1. проведення додаткової E&S-оцінки;
2. актуалізації або розроблення ESAP;
3. установлення додаткових E&S-зобов'язань;
4. посилення моніторингу;
5. застосування передбачених договором заходів реагування;
6. погодження подальших дій із НУР, якщо це передбачено умовами відповідної програми.

9.7. Банк повідомляє НУР про E&S-інциденти, які відповідно до вимог НУР, Світового банку та/або умов конкретної програми підлягають такому повідомленню.

Строк, форма, зміст та канал повідомлення визначаються вимогами відповідної програми, договором із НУР та СЕСУ Банку.

9.8. Інформація про E&S-інциденти документується та зберігається відповідно до внутрішніх нормативних документів Банку та вимог відповідної програми.

Банк здійснює моніторинг виконання визначених коригувальних та запобіжних заходів до їх виконання та/або іншого належного врегулювання інциденту.

9.9. Інформація щодо E&S-інцидентів використовується Банком для подальшого моніторингу відповідного проєкту, перегляду E&S-ризику та, за необхідності, удосконалення СЕСУ і пов'язаних внутрішніх процесів.

9.10. Детальний порядок ідентифікації, реєстрації, оцінки суттєвості, внутрішньої ескалації, повідомлення НУР, контролю коригувальних заходів та закриття E&S-інцидентів визначається СЕСУ Банку з урахуванням вимог відповідної програми.

10. МЕХАНІЗМ РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ

10.1. Банк забезпечує можливість подання та належного розгляду звернень і скарг з екологічних та соціальних питань, пов'язаних із проєктами, на які поширюється ця Політика.

Механізм розгляду звернень є складовою СЕСУ Банку та функціонує з використанням наявних у Банку каналів комунікації та внутрішніх процедур з урахуванням спеціальних вимог відповідних програм НУР/Світового банку.

10.2. Право подати звернення або скаргу з E&S-питань мають, зокрема:

1. кінцеві бенефіціари;
2. працівники, залучені до реалізації відповідного проєкту;
3. підрядники та інші особи, залучені до реалізації проєкту;
4. представники місцевих громад та населення, на яких проєкт фактично або потенційно впливає;

5. інші фізичні та юридичні особи, права або законні інтереси яких можуть бути пов'язані з екологічними чи соціальними впливами відповідного проєкту.

10.3. Механізм розгляду E&S-звернень ґрунтується на принципах:

- доступності;
- своєчасності та об'єктивності розгляду;
- недискримінації;
- конфіденційності у випадках, коли це необхідно;
- захисту персональних даних;
- недопущення переслідування або негативних наслідків для особи у зв'язку з добросовісним поданням звернення;
- урахування потреб вразливих осіб та груп;
- належного документування результатів розгляду;
- проєктів із суттєвим або високим рівнем E&S-ризику;
- Банк забезпечує можливість подання E&S-звернень і скарг зовнішніми заінтересованими сторонами, у тому числі анонімно, через доступні канали Банку. Інформація про такі канали розміщується на офіційному вебсайті Банку.

10.4. Інформація про доступні канали подання E&S-звернень оприлюднюється та/або доводиться до відповідних заінтересованих сторін у спосіб, передбачений внутрішніми документами Банку та вимогами відповідної програми.

Подання звернення не повинно створювати необґрунтованих фінансових або адміністративних перешкод для заявника.

10.5. Процес роботи з E&S-зверненнями включає, залежно від характеру звернення:

1. отримання та реєстрацію звернення;
2. визначення його належності до E&S-питань;
3. первинну оцінку характеру та суттєвості порушеного питання;
4. направлення звернення відповідальному структурному підрозділу та, за необхідності, внутрішню ескалацію;
5. отримання та аналіз необхідної інформації;
6. визначення необхідних заходів реагування;
7. надання відповіді заявнику у випадках та порядку, передбачених законодавством і внутрішніми документами Банку;
8. контроль виконання визначених заходів;
9. документування результатів та закриття звернення.

10.6. Звернення, що містять інформацію про можливий суттєвий негативний E&S-вплив, аварію, порушення прав людини, суттєві порушення вимог охорони праці або інші обставини, які можуть відповідати ознакам E&S-інциденту, підлягають додатковій оцінці відповідно до **Розділу 9 цієї Політики** та СЕСУ Банку.

10.7. Для чутливих звернень, зокрема пов'язаних із гендерно зумовленим насильством, сексуальною експлуатацією, насильством або сексуальними домаганнями (GBV/SEA/SH), дискримінацією, насильством, примусовою або дитячою працею, Банк забезпечує конфіденційний та обмежений доступ до інформації з урахуванням характеру звернення, вимог законодавства України та відповідної програми.

Інформація щодо таких звернень не повинна поширюватися ширше, ніж це необхідно для їх належного розгляду та виконання застосовних вимог.

10.8. Якщо звернення стосується діяльності кінцевого бенефіціара, Банк у межах своїх повноважень може вимагати від нього надання інформації, пояснень, документів та вжиття необхідних коригувальних або запобіжних заходів.

Отримання E&S-звернення саме по собі не є підтвердженням порушення. Рішення щодо подальших заходів приймається за результатами оцінки відповідної інформації.

10.9. Подання та розгляд звернення в межах механізму Банку не обмежує право заявника використовувати інші доступні механізми захисту своїх прав та інтересів відповідно до

законодавства України та, якщо застосовно, механізми звернень, передбачені відповідною програмою НУР/Світового банку.

10.10. Інформація щодо E&S-звернень, їх характеру, статусу розгляду та вжитих заходів документується відповідно до внутрішніх нормативних документів Банку.

У випадках, передбачених умовами відповідної програми, відповідна узагальнена та/або інша передбачена програмою інформація включається до звітності Банку перед НУР.

10.11. Детальний порядок отримання, реєстрації, розгляду, ескалації, документування та закриття E&S-звернень, а також розподіл відповідальності між структурними підрозділами Банку визначаються СЕСУ та іншими внутрішніми нормативними документами Банку з урахуванням вимог відповідної програми.

11. ЗВІТНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З НУР

11.1. Банк забезпечує взаємодію з НУР з екологічних та соціальних питань у межах програм і проєктів, на які поширюється ця Політика, відповідно до умов відповідної програми, укладених договорів, СЕСУ Банку та застосовних вимог НУР/Світового банку.

11.2. Банк формує та надає НУР E&S-звітність у складі, форматі, порядку та строки, визначені умовами відповідної програми та/або договором із НУР.

Банк не встановлює цією Політикою єдину періодичність E&S-звітності для всіх програм, якщо така періодичність визначається умовами конкретної програми.

11.3. Залежно від вимог відповідної програми E&S-звітність може містити інформацію, зокрема, щодо:

1. проєктів та операцій, до яких застосовано E&S-скринінг;
2. визначених рівнів E&S-ризику;
3. результатів E&S-оцінки та, якщо застосовно, ESDD;
4. установлених E&S-умов та зобов'язань;
5. наявності та стану виконання ESAP;
6. результатів E&S-моніторингу;
7. суттєвих змін рівня E&S-ризику;
8. E&S-інцидентів та вжитих заходів реагування;
9. E&S-звернень і скарг та стану їх розгляду — в обсязі, допустимому законодавством і вимогами щодо конфіденційності та захисту персональних даних;
10. іншої інформації, передбаченої вимогами відповідної програми.

11.4. Крім регулярної звітності, Банк забезпечує подієве інформування НУР про суттєві E&S-події та інциденти у випадках, порядку та строки, установлені відповідною програмою, договором із НУР та СЕСУ Банку.

11.5. У разі отримання від НУР запиту щодо E&S-питань Банк забезпечує надання інформації та документів у межах своїх повноважень, наявної інформації, договірних зобов'язань та вимог законодавства України.

За необхідності Банк отримує відповідну інформацію та підтвердні документи від кінцевого бенефіціара згідно з умовами укладених договорів.

11.6. У випадках, передбачених умовами відповідної програми, Банк забезпечує взаємодію з НУР щодо:

- проєктів із суттєвим або високим рівнем E&S-ризику;
- проведення додаткової або поглибленої E&S-оцінки;
- погодження або контролю виконання ESAP;
- суттєвих E&S-інцидентів;
- суттєвих порушень установлених E&S-зобов'язань;
- зміни рівня E&S-ризику;

- інших питань, щодо яких умовами програми передбачено повідомлення, консультацію або погодження з НУР.

11.7. У випадках, передбачених умовами відповідної програми або договором із НУР, Банк забезпечує можливість здійснення НУР та/або уповноваженими відповідною програмою особами перевірки дотримання застосовних E&S-вимог та надання необхідної для такої перевірки інформації в межах законодавства України та договірних зобов'язань Банку.

11.8. Структурні підрозділи Банку, залучені до реалізації відповідної програми, забезпечують своєчасне надання повної та достовірної інформації, необхідної для формування E&S-звітності, у межах своїх функціональних повноважень.

Координація та консолідація інформації для взаємодії з НУР здійснюється відповідно до розподілу функцій, установленого СЕСУ Банку.

Координатор може консолідувати процес, але власником ризикових даних залишається відповідна функція. Це узгоджується з чинним розподілом функцій Банку та не змішує першу і другу лінії захисту.

11.9. Банк забезпечує належне документування та зберігання E&S-звітності, матеріалів, на підставі яких вона сформована, та комунікацій із НУР відповідно до законодавства України, внутрішніх нормативних документів Банку та умов відповідної програми.

11.10. Детальний порядок формування, погодження та надання E&S-звітності, перелік відповідальних структурних підрозділів, форми звітності та строки її подання визначаються СЕСУ Банку, умовами відповідної програми та/або договором із НУР.

12. НАВЧАННЯ

12.1. Банк забезпечує належний рівень знань та компетентності працівників, залучених до реалізації цієї Політики та функціонування СЕСУ, шляхом організації навчання з питань управління екологічними та соціальними ризиками.

12.2. Обсяг, зміст та періодичність навчання визначаються з урахуванням функцій і відповідальності працівників у E&S-процесі, вимог НУР/Світового банку, умов відповідних програм та змін у внутрішніх нормативних документах Банку.

12.3. Навчання з E&S-питань може включати:

1. **базове навчання** — щодо основних принципів сталого розвитку, E&S-ризиків, цієї Політики та СЕСУ Банку;
2. **спеціалізоване навчання** — для працівників, безпосередньо залучених до E&S-скринінгу, оцінки, категоризації, прийняття рішень, моніторингу та управління E&S-ризиками;
3. **програмне навчання** — щодо спеціальних E&S-вимог конкретних програм та проєктів НУР/Світового банку;
4. **додаткове навчання** — у разі суттєвих змін вимог НУР, Світового банку, СЕСУ, цієї Політики або пов'язаних внутрішніх процесів Банку.

12.4. Спеціалізоване навчання працівників першої та другої ліній захисту має відповідати їх функціям у E&S-процесі.

Для працівників бізнес-підрозділів навчання має охоплювати, зокрема, ідентифікацію операцій, на які поширюються E&S-вимоги, Перелік виключень, отримання необхідної інформації від кінцевого бенефіціара, E&S-скринінг у межах визначених повноважень та моніторинг виконання встановлених умов.

Для працівників функції управління ризиками навчання має охоплювати, зокрема, оцінку та категоризацію E&S-ризику, ESDD, оцінку достатності заходів управління ризиками, ESAP, перегляд рівня ризику та реагування на суттєві E&S-події.

12.5. Працівники, які безпосередньо виконують функції в межах відповідних програм НУР/Світового банку, проходять навчання та/або ознайомлення зі спеціальними вимогами таких програм до початку виконання відповідних функцій або в інші строки, установлені умовами програми.

12.6. Координатор з питань сталого розвитку в межах визначених повноважень бере участь у визначенні потреб у E&S-навчанні, актуалізації його змісту та координації взаємодії структурних підрозділів Банку щодо організації такого навчання.

Організація та облік навчання здійснюються відповідно до чинного в Банку порядку навчання працівників.

12.7. Факт проходження передбаченого E&S-навчання підлягає документуванню у спосіб, визначений внутрішніми нормативними документами Банку.

12.8. Навчальні матеріали та програми переглядаються за необхідності, зокрема у разі:

- зміни вимог НУР/Світового банку;
- внесення суттєвих змін до цієї Політики або СЕСУ;
- запровадження нової програми зі спеціальними E&S-вимогами;
- виявлення за результатами моніторингу, внутрішнього контролю або аудиту потреби в підвищенні компетентності працівників.

12.9. Детальний порядок організації навчання, перелік цільових груп, тематика, формат та періодичність визначаються відповідними планами та внутрішніми документами Банку з урахуванням вимог НУР і конкретних програм.

13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Ця Політика є внутрішнім нормативним документом АТ «ЮНЕКС БАНК» та набирає чинності з дати її затвердження Наглядовою радою Банку, якщо рішенням про затвердження не встановлено іншу дату.

13.2. Політика діє безстроково до моменту її скасування або затвердження нової редакції.

13.3. Політика підлягає перегляду **не рідше одного разу на рік**, а також у разі:

1. зміни законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України, що впливають на положення цієї Політики;
2. зміни застосовних вимог НУР, Світового банку та/або умов програм і проєктів, на які поширюється ця Політика;
3. внесення суттєвих змін до СЕСУ Банку;
4. зміни організаційної структури Банку або розподілу функцій, що впливає на реалізацію цієї Політики;
5. виявлення за результатами моніторингу, внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту або взаємодії з НУР необхідності вдосконалення системи управління E&S-ризиками;
6. інших обставин, що обумовлюють необхідність актуалізації Політики.

13.4. Координацію перегляду та актуалізації цієї Політики здійснює координатор з питань сталого розвитку із залученням Департаменту ризиків та інших структурних підрозділів Банку відповідно до їх функціональних повноважень.

Зміни до Політики погоджуються та затверджуються в порядку, установленому внутрішніми нормативними документами Банку.

13.5. У разі зміни законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України, вимог НУР, Світового банку або умов відповідної програми положення цієї Політики застосовуються в частині, що не суперечить таким вимогам.

До внесення відповідних змін до Політики Банк керується чинними вимогами законодавства України та застосовними вимогами відповідної програми в межах узятих Банком зобов'язань.

13.6. Якщо умовами конкретної програми НУР/Світового банку встановлено спеціальні або додаткові E&S-вимоги, такі вимоги застосовуються до операцій у межах відповідної програми відповідно до умов участі Банку в ній та в частині, що не суперечить законодавству України.

13.7. Структурні підрозділи та працівники Банку, залучені до реалізації цієї Політики, несуть відповідальність за належне виконання визначених для них функцій відповідно до законодавства України, внутрішніх нормативних документів Банку та встановленого розподілу повноважень.

13.8. Питання, пов'язані з управлінням E&S-ризиками в межах програм та проєктів, на які поширюється ця Політика, та не врегульовані нею, регулюються СЕСУ Банку, іншими внутрішніми нормативними документами Банку та застосовними умовами відповідної програми.

13.9. Невід'ємними частинами цієї Політики є:

- **Додаток 1 «Перелік видів діяльності та проєктів, що не підлягають фінансуванню в межах програм НУР та Світового банку»;**
- **Додаток 2 «Критерії визначення рівня екологічного та соціального ризику»;**

ДОДАТОК 1. ПЕРЕЛІК ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОЄКТІВ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ФІНАНСУВАННЮ В МЕЖАХ ПРОГРАМ НУР ТА СВІТОВОГО БАНКУ

1. Загальні положення

1.1. Цей Перелік виключень НУР визначає види діяльності, проєкти та/або операції, які не підлягають фінансуванню АТ «ЮНЕКС БАНК» (далі – Банк) у межах програм НУР, до яких застосовується цей Перелік.

1.2. Банк не здійснює фінансування проєктів та/або бенефіціарів у межах відповідних програм НУР, якщо господарська діяльність, проєкт або операція відповідає хоча б одному з критеріїв, визначених цим Переліком.

1.3. Перевірка відповідності цьому Переліку здійснюється до проведення подальшої екологічної та соціальної оцінки відповідно до Системи екологічного та соціального управління (СЕСУ) Банку.

1.4. У разі встановлення відповідності господарської діяльності, проєкту або операції хоча б одному з критеріїв виключення Банк не здійснює фінансування такої діяльності, проєкту або операції в межах відповідної програми НУР.

2. Перелік виключень

Не підлягають фінансуванню:

2.1. Діяльність, заборонена національним законодавством України або міжнародно-правовими актами, ратифікованими Україною, у тому числі діяльність громадян російської федерації, юридичних осіб із часткою власності російської федерації або осіб, які мають опосередкований зв'язок із російською федерацією.

2.2. Виробництво або торгівля будь-яким продуктом чи діяльність, яка вважається незаконною згідно із законами чи правилами країни перебування, міжнародними конвенціями та угодами або підлягає міжнародній забороні чи поетапному вилученню, зокрема фармацевтичні препарати, пестициди, гербіциди та інші токсичні речовини згідно з Роттердамською конвенцією, Стокгольмською конвенцією та документом Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) «Фармацевтичні препарати: обмеження у використанні та доступності»; речовини, що руйнують озоновий шар, згідно з Монреальським протоколом; поліхлоровані біфеніли (ПХБ); охоронювана дика природа або продукти, що регулюються Конвенцією про міжнародну торгівлю видами, що перебувають під загрозою зникнення (CITES); заборонена транскордонна торгівля відходами згідно з Базельською конвенцією.

2.3. Виробництво або торгівля зброєю та боєприпасами, включно зі суперечливою зброєю або її критичними компонентами: ядерною зброєю та радіоактивними боєприпасами, біологічною та хімічною зброєю масового знищення, касетними бомбами, протипіхотними мінами, збагаченим ураном.

2.4. Виробництво або торгівля алкогольними напоями, крім пива та вина.[1]

2.5. Виробництво або торгівля тютюном та тютюновими виробами.[1]

2.6. Азартні ігри, лотереї, казино та аналогічні види діяльності.[1]

2.7. Виробництво або торгівля радіоактивними матеріалами.[2]

2.8. Виробництво або торгівля незв'язаними азбестовими волокнами.[3]

2.9. Шкідливі способи рибальства та дрифтерний лов у морському середовищі з використанням сіток довжиною понад 2,5 км.

2.10. Виробництво або діяльність із використанням шкідливих або експлуатаційних форм примусової праці[4] та/або шкідливої дитячої праці.[5]

2.11. Виробництво або торгівля деревиною чи іншою продукцією лісового господарства, крім продукції з лісів, що використовуються на основі сталого управління.

2.12. Виробництво, торгівля, зберігання або транспортування значних обсягів небезпечних хімічних речовин або використання небезпечних хімічних речовин у комерційних масштабах. До небезпечних хімічних речовин належать, зокрема, бензин, керосин та інші нафтопродукти.

2.13. Інвестиції, які можуть бути пов'язані зі знищенням[6] або значним негативним впливом на території чи об'єкти природно-заповідного фонду або території загальноєвропейської мережі природоохоронних територій – Смарагдової мережі.

2.14. Атомні електростанції, крім заходів, спрямованих на зменшення екологічної небезпеки існуючих активів, а також шахти з видобутку урану як основного джерела видобутку.

2.15. Нетрадиційний пошук, розвідка та видобуток нафти з бітумінозних сланців, бітумінозних або нафтових пісків.

2.16. У визначених секторах прийнятність фінансування конкретних нових проєктів бенефіціарів визначається з урахуванням таких якісних умов:

1. **Великі греблі та гідроелектростанції** – з урахуванням рекомендацій Всесвітньої комісії з гребель (WCD).[7]

2. **Проєкти нетрадиційного пошуку, розвідки та видобутку газу** – за умови підтвердження відповідно до міжнародних стандартів, що не очікується істотного водозабору або забруднення ґрунтових вод; вживаються заходи щодо захисту ресурсів, зокрема водних, та їх повторного використання/переробки; застосовується відповідна технологія безпечного буріння, що включає інтегровану систему труб та випробування тиском.

3. Примітки

[1] Не застосовується до бенефіціарів, які не залучені масштабно до відповідної діяльності. «Не масштабно залучені» означає, що відповідна діяльність є супутньою до основної діяльності бенефіціара з огляду на її частку в загальних доходах бенефіціара.

[2] Не застосовується до придбання медичного обладнання, обладнання для контролю якості та будь-якого обладнання, у якому радіоактивне джерело вважається мінімальним та/або належним чином захищеним.

[3] Не застосовується до придбання та використання скріплених азбестоцементних листів, у яких вміст азбесту становить менше 20%.

[4] Під примусовою працею розуміються всі види роботи чи послуг, які виконуються не добровільно та до яких особу змушують погрозами застосування сили чи покарання.

[5] Шкідлива дитяча праця означає зайнятість дітей, яка є економічно експлуататорською, може бути небезпечною для освіти дитини, перешкоджати її навчанню або бути шкідливою для здоров'я дитини, її фізичного, розумового, духовного, морального чи соціального розвитку.

[6] Під «знищенням» розуміється:

а) знищення або серйозне погіршення цілісності території, спричинене суттєвими та тривалими змінами у використанні землі чи води; або

б) зміна осередку проживання, що призводить до неможливості постраждалої території виконувати свою функцію.

[7] Великими вважаються греблі висотою не менше 15 метрів від фундаменту, а також греблі висотою від 5 до 15 метрів з об'ємом водосховища понад 3 млн куб. м.

4. Застосування Переліку

4.1. Перелік застосовується Банком під час первинного екологічного та соціального скринінгу операцій, що фінансуються в межах відповідних програм НУР.

4.2. Відсутність діяльності, проєкту або операції в цьому Переліку не означає автоматичної прийнятності фінансування та не звільняє Банк від проведення подальшої екологічної та соціальної оцінки, визначення категорії E&S-ризику та застосування інших процедур, передбачених СЕСУ Банку.

4.3. У разі внесення НУР змін до Переліку виключень Банк забезпечує актуалізацію цього Додатка в установленому внутрішніми нормативними документами Банку порядку.

4.4. Якщо умовами окремої програми НУР та/або відповідної міжнародної фінансової організації встановлено додаткові обмеження щодо прийнятності фінансування, Банк застосовує такі обмеження в межах відповідної програми.

ДОДАТОК 2 КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ

1. Загальні положення

1.1. Ці Критерії застосовуються АТ «ЮНЕКС БАНК» (далі — Банк) для визначення рівня екологічного та соціального ризику господарської діяльності та проєктів, що розглядаються для фінансування в межах програм Національної установи розвитку (НУР) та Світового банку, відповідно до Екологічної та соціальної політики Банку та Положення про організацію Системи екологічного та соціального управління Банку (далі — СЕСУ).

1.2. Рівень екологічного та соціального ризику визначається за результатами екологічного та соціального скринінгу з урахуванням характеру господарської діяльності, масштабу та місця реалізації проєкту, потенційних негативних впливів, їх тривалості, оборотності та можливості управління ними.

1.3. Для класифікації екологічних та соціальних ризиків застосовуються чотири рівні:

- низький;
- помірний;
- суттєвий;
- високий.

2. Критерії визначення рівня екологічного та соціального ризику

Критерій	Низький	Помірний	Суттєвий	Високий
Характер ризиків і впливів	Мінімальні або незначні	Обмежені та передбачувані	Значні, різноманітні або складні	Значні, комплексні та/або особливо серйозні
Масштаб впливу	Незначний	Переважно локальний	Може виходити за межі території проєкту	Масштабний, може охоплювати значну територію або кількість осіб
Тривалість впливу	Короткострокова або несуттєва	Переважно коротко- або середньострокова	Може бути довгостроковою	Може бути довгостроковою або постійною
Оборотність наслідків	Легко оборотні	Переважно оборотні	Частково оборотні або складні для усунення	Можливі незворотні наслідки
Можливість управління ризиком	Достатньо стандартних заходів	Можна управляти відомими та доступними заходами	Необхідні спеціальні заходи та поглиблена оцінка	Управління складне, потребує спеціалізованої оцінки та посиленого контролю
Чутливість місця реалізації	Відсутні суттєві чутливі фактори	Обмежена чутливість	Наявні суттєві екологічні або соціальні фактори	Висока чутливість території або потенційно критичні фактори
Вплив на працівників та охорону праці	Незначний	Стандартні ризики охорони праці	Підвищені ризики для здоров'я та безпеки	Потенційно тяжкі або масштабні ризики для життя та здоров'я

Вплив на населення та громади	Відсутній або мінімальний	Обмежений і локальний	Потенційно значний	Значний, масштабний та/або складний для мінімізації
Вразливі групи та права людини	Суттєвого впливу не очікується	Можливий обмежений вплив, яким можна управляти	Ризик суттєвого негативного впливу	Ризик тяжких або масштабних негативних наслідків
Необхідність додаткової оцінки	Як правило, не потребує	За потреби — уточнювальна оцінка	Поглиблена ESDD із залученням незалежного консультанта	Поглиблена ESDD із залученням незалежного консультанта відповідно до вимог програми
Моніторинг	Стандартний	Ризик-орієнтований	Посилений	Посилений та спеціальний відповідно до вимог програми

3. Характеристика рівнів ризику

3.1. Низький рівень ризику

До низького рівня належать проєкти, потенційні негативні екологічні та соціальні ризики і впливи яких є мінімальними або незначними та можуть контролюватися із застосуванням стандартних заходів.

Для таких проєктів, як правило, достатньо стандартного екологічного та соціального скринінгу і моніторингу відповідно до СЕСУ Банку.

3.2. Помірний рівень ризику

До помірного рівня належать проєкти, потенційні негативні екологічні та соціальні ризики і впливи яких переважно є локальними, передбачуваними, обмеженими за масштабом та можуть бути мінімізовані із застосуванням відомих і доступних заходів.

За результатами оцінки можуть визначатися додаткові екологічні та соціальні умови, заходи з управління ризиками, а за необхідності — проводитися додаткова оцінка.

3.3. Суттєвий рівень ризику

До суттєвого рівня належать проєкти, які можуть мати значні екологічні та соціальні ризики або впливи та потребують поглибленої оцінки і спеціальних заходів щодо управління ними.

Для таких проєктів проводиться комплексна екологічна та соціальна оцінка (ESDD) із залученням незалежного кваліфікованого фахівця або спеціалізованої компанії. За результатами оцінки за необхідності розробляється План екологічних та соціальних дій (ПЕСД/ESAP), встановлюються відповідні договірні зобов'язання та здійснюється посилений моніторинг.

3.4. Високий рівень ризику

До високого рівня належать проєкти, потенційні негативні екологічні та соціальні ризики або впливи яких можуть бути значними, комплексними, масштабними, довгостроковими, незворотними та/або складними для належного управління.

Для таких проєктів передбачається поглиблена ESDD із залученням незалежного кваліфікованого фахівця або спеціалізованої компанії.

Можливість фінансування визначається виключно з урахуванням обмежень, спеціальних процедур та вимог відповідної програми НУР/Світового банку.

4. Порядок застосування критеріїв

4.1. Рівень екологічного та соціального ризику визначається на підставі сукупності критеріїв, наведених у цьому Додатку, та інформації, отриманої під час екологічного та соціального скринінгу.

4.2. Наявність окремої ознаки вищого рівня ризику не в усіх випадках автоматично визначає остаточну категорію проєкту. Водночас суттєві фактори ризику не можуть нівелюватися наявністю інших факторів нижчого рівня ризику.

4.3. Якщо наявної інформації недостатньо для обґрунтованого визначення рівня ризику, Банк отримує додаткову інформацію та/або проводить додаткову оцінку відповідно до СЕСУ.

4.4. Під час визначення рівня ризику враховуються спеціальні критерії, обмеження та вимоги відповідної програми НУР/Світового банку.

4.5. Визначений рівень ризику документується відповідно до СЕСУ Банку та може переглядатися в разі отримання нової суттєвої інформації, зміни параметрів проєкту або виникнення екологічного чи соціального інциденту.

4.6. Якщо умовами конкретної програми передбачено інші критерії класифікації, додаткові обмеження або спеціальні вимоги щодо прийнятності окремих категорій ризику, застосовуються відповідні вимоги такої програми.

4.7. Порядок проведення скринінгу, комплексної екологічної та соціальної оцінки (ESDD), залучення незалежних консультантів, розроблення ПЕСД/ESAP, документування результатів та здійснення моніторингу визначається Положенням про організацію СЕСУ Банку.